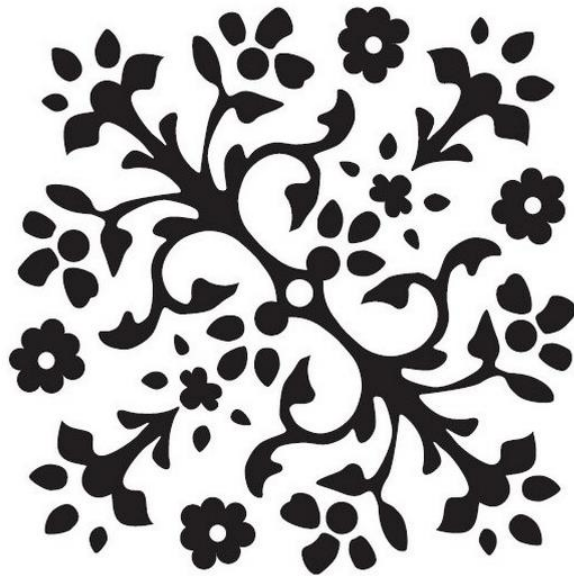

"על דעת המקום"

מחזור מקומי ליום כיפור

שער העמקים תשע"ט

כל נדרי

מתוך מחזור יום הכיפורים

עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקֶּהֶל
בִּישׁוּבָה שֶׁל מַעְלָה וּבִישׁוּבָה שֶׁל מַטָּה
אָנוּ מַתְרִינִין לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעִבְרִינִים:

כָּל נְדָרֵי וְאַסְרֵי וְשָׁבוּעֵי וְחַרְמֵי וְקוֹנָמֵי וְקוֹנוּסֵי וְכַנּוּיֵי,
דְּאֵנְדְּרָנָא וְדְּאֵשְׁתַּבְּעָנָא וְדְּאֵחֲרִימָנָא
וְדְּאֵסְרָנָא עַל נַפְשָׁתָנָא:

מִיּוֹם כְּפוּרִים זֶה עַד יוֹם כְּפוּרִים הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.
בְּכִלְהוֹן אֵיחֲרִטְנָא בְּהוֹן. כְּלְהוֹן יְהוֹן שְׁרֹן שְׁבִיקִין
שְׁבִיתִין בְּטִלִין וּמְבִטְלִין לָא שְׁרִירִין וְלָא קְיָמִין:
נְדָרָנָא לָא נְדָרֵי וְאַסְרָנָא לָא אֲסָרֵי וְשָׁבוּעָתָנָא לָא שָׁבוּעוֹת:

וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכָם.
כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁגְגָה:

תרגום מארמית:

כל הנדרים והאיסורים והשבועות, וקונמות, וקנסות, וכינויים אחרים של נדרים, שנדרתי, ונשבעתי, והחרמתי, ואסרתי על עצמי מיום כיפורים שעבר עד יום כיפורים זה ומיום כיפורים זה עד יום הכיפורים הבא עלינו לטובה. בכולן אני מתחרט, כולן יהיו מותרין. עזובים, בטלים ומבוטלים, לא שרירים ולא קיימים. נדרינו לא נדרים והאיסורים לא איסורים והשבועות לא שבועות.

אסיף

צָבָעִים שֶׁל סֵתוֹ שׁוֹב מְשֻׁלָּכִים בְּרַחוּבוֹת
 עֲכָשׁוּ לְהֶאֱסֹף
 שֶׁתִּגְלַגֵּל גַּם בְּנוֹ רוּחַ לַחֲפָשִׁי כָּכֵל נְדָרֵי וְאַסְרֵי
 עֲכָשׁוּ שֶׁנֶּאֱסָפָה כָּבֵר הַחֲטָה
 שְׁנוֹתֵרְנוּ שְׁלָפִים בְּלֶכֶן אֲדָמָה
 פְּשׁוּטִים מְאוֹד עֲכָשׁוּ
 אֶל שְׁתֵּי יָדָיךָ
 רַפִּים

מְלֵאֵי חֵן
 מִתְנוֹצְצִים

אסיף

מילים: איתמר פרת, לחן: נעמי שמר

אַסֹּף אֶת הַמַּעֲשִׂים
 אֶת הַמַּלִּים וְהָאוֹתוֹת
 כִּמוֹ יְבוּל בְּרָכָה כְּבֵד מְשִׂאת.

אַסֹּף אֶת הַפְּרִיחָה
 אֲשֶׁר גָּמְלָה לְזִכְרוֹנוֹת
 שֶׁל קִיץ שֶׁחָלַף בְּטָרֶם עֵת.

אַסֹּף אֶת כָּל מַרְאוֹת פְּנֵי הַיָּפִים
 כִּמוֹ אֶת הַפְּרִי וְאֶת הַבֵּר.
 הָאֲדָמָה הִיא אֲפָרָה מִתַּחַת לְשֵׁלָפִים
 וְאֵין לָהּ עוֹד לְתַת לָךְ דְּבָר.

וְאֵין יוֹתֵר גְּבֻעוֹל חוֹלֵם עַל שִׁבְלֵתוֹ
 וְאֵין יוֹתֵר נְדָרֵי וְאַסְרֵי
 רַק הַבְּטָחַת הַרוּחַ כִּי הַגִּישָׁם בְּעֵתוֹ
 עוֹד יִחַנֵּן אֶת עֲפָרָה בְּתָם תְּשָׁרִי.

רעיה הרניק

פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר
 בַּיּוֹם הַזֶּה הַשֶּׁקֶט
 שֶׁבַע שָׁנִים אַחֲרֵי
 הַרְעֵשׁ. וְאֲנִי לֹא
 יוֹדַעַת כַּמָּה לִפְנֵי
 הַרְעֵשׁ הַבָּא
 פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר
 אוֹלֵי יְבוֹאוּ בּוֹ
 הַרְחָמִים
 וְהִאֱהָבָה.

שיר למעלות

תהלים, קכ"א

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי
 עֲזָרִי מֵעַם ה' עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
 אֵל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אֵל יָנוּם שִׁמְרֶךָ
 הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
 ה' שִׁמְרֶךָ ה' צִלְךָ עַל יַד יְמִינֶךָ
 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכְפֶּה וְיָרַח בַּלַּיְלָה
 ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ
 ה' יִשְׁמֹר צַאֲתֶךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם

מתוך תפילת עמידה בעשרת ימי תשובה:

אָבִינוּ מִלְּפָנָיו
 חָנּוּנוּ וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים
 עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחַסֵּד וְהוֹשִׁיעֵנוּ.

וידוי

מתוך מחזור יום הכיפורים

יְהִי לְרִצּוֹן אֱמֹרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, (נ"א אָנָּה) תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֵל תְּחַעֲלֵם מִתְחַנְּתָנוּ. שְׂאִין אֲנִיחֵנוּ עֲזֵי
 פָּנִים וְקָשִׁי עֲרַף לֹמֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנִיחֵנוּ וְלֹא חָטָאנוּ. אַבָּל אֲנִיחֵנוּ
 וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:
 אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גְּזַלְנוּ. דִּבְרַנּוּ דְפִי:
 הֶעָוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ. חָמְסְנוּ. טָפְלָנוּ שֶׁקֶר:
 יַעֲצָנוּ רָע. כִּזְבְּנוּ. לִצְנוּ. מְרִדְנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרַף:
 רִשְׁעָנוּ. שִׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיָנוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

וגם -

אֶהְבְּנוּ. בִּירְכָנוּ. גַּמְלָנוּ חֶסֶד. דִּרְשָנוּ אִמֶת.
 הִשְׁתַּאֲנוּ. וְהִקְשַׁבְנוּ. זָכְרָנוּ טוֹב. חִיבְקָנוּ. טִיפְלָנוּ. יִרְאָנוּ חֵטָא.
 כִּבְשָנוּ יִצָר. לְמַדְנוּ מִטְעוּיֹת. נִתְנוּ. סַעֲדָנוּ. עֲזָרָנוּ. פִּתְחָנוּ דַּלְת.
 צַחֲקָנוּ. קִרְבָנוּ. רִקְדָנוּ. שָׁרָנוּ. תִּמְכָנוּ.

* * *

אלחנן ניר

וידוי

שׁוֹב כָּל מִשְׁחַק הַתְּפִקִּידִים הַיְדוּעֵ.
 הִנֵּה אֲנִי מוֹדִיעַ מֵרֵאשׁ:
 אֲנִיחֵנוּ אֲשָׁמִים.
 לְעוֹלָם.
 מִהֵתְחִלָּה וְעַד הַסּוֹף. מִכְּרִיכָה אֶל כְּרִיכָה.
 אֲשַׁמְנוּ.
 אֶתְּהָ תָמִיד צוֹדֵק.

כִּכָּה אֶתְּהָ אוֹהֵב אוֹתָנוּ?

(ימים נוראים, תשע"ב)

אָדוֹן הַסְּלִיחוֹת

מתוך מחזור יום הכיפורים

מָלֵא זְכוּיֹת
 נוֹרָא תְהִלּוֹת
 סוֹלַח עֲוֹנוֹת
 עוֹנֶה בְּעֵת צָרוֹת
 חֲטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ

אָדוֹן הַסְּלִיחוֹת
 בּוֹחֵן לְבָבוֹת
 גּוֹלֶה עֲמוּקוֹת
 דּוֹבֵר צְדָקוֹת
 חֲטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ

פוֹעֵל יְשׁוּעוֹת
 צוֹפֶה עֲתִידוֹת
 קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת
 רוֹכֵב עָרְבוֹת
 שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת
 תְּמִים דְּעוֹת
 חֲטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ

הַדּוֹר בְּנִפְלְאוֹת
 וְתִיק בְּנִחְמוֹת
 זוֹכֵר בְּרִית אָבוֹת
 חוֹקֵר כְּלִיּוֹת
 חֲטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמְטִיב לְבְרִיּוֹת
 יוֹדֵעַ כָּל נִסְתָּרוֹת
 כּוֹבֵשׁ עֲוֹנוֹת
 לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת
 חֲטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ

ר' נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן ח"א - תורה רפב
 דַּע כִּי צָרִיךְ לָדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְאַפִּילוּ מִי שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר,
 צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וְלִמְצָא בּוֹ אֵיזָה מְעַט טוֹב.
 שְׂבֵאוֹתוֹ הַמְעַט אֵינּוּ רָשָׁע, וְעַל יְדֵי זֶה שְׂמוּצָא בּוֹ מְעַט טוֹב, וְדָן אוֹתוֹ
 לְכַף זְכוּת, עַל יְדֵי זֶה מַעֲלָה אוֹתוֹ בְּאַמֶּת לְכַף זְכוּת [...] וְכֵן יְחַפֵּשׂ וְיִלְקֹט
 עוֹד הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים

ועל חטא שחטאנו לפניך באנס ובמצות :
ועל חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן :
ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה :
ועל חטא שחטאנו לפניך בנפשך ובמרבית :
ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון :
ועל חטא שחטאנו לפניך בשקור עין :
ועל חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו :
ועל חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות :
ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח :
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :
ועל חטא שחטאנו לפניך בפריקת על :
ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות :
ועל חטא שחטאנו לפניך בצדית רע :
ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין :
ועל חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש :
ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות ערף :
ועל חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע :
ועל חטא שחטאנו לפניך ברכילות :
ועל חטא שחטאנו לפניך בשבועת שוא :
ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חנם :
ועל חטא שחטאנו לפניך בתשומת יד :
ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לכב :
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :

ועל חטא שחטאנו לפניך באנס ובמצות :
ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב :
ועל חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת :
ועל חטא שחטאנו לפניך בכטוי שפתים :
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתור :
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות :
ועל חטא שחטאנו לפניך בדבור פה :
ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה :
ועל חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב :
ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע :
ועל חטא שחטאנו לפניך בודוי פה :
ועל חטא שחטאנו לפניך בויעדת זנות :
ועל חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה :
ועל חטא שחטאנו לפניך
בזלזול הורים ומורים :
ועל חטא שחטאנו לפניך בחזק יד :
ועל חטא שחטאנו לפניך בחליל השם :
ועל חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה :
ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת שפתים :
ועל חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע :
ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים :
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :
ועל חטא שחטאנו לפניך בכפת שחד :
ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב :
ועל חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע :

כי הנה כחומר

מילים: מן התפילה
לחן: שלום חריטונוב

כי הנה כחומר ביד היוצר
ברצותו מרחיב וברצותו מקצר
כן אנחנו בידך חסד נוצר
לברית הבט ואל תפן לייצר

כי הנה כאבן ביד המסתת
ברצותו אוהז וברצותו מכתת
כן אנחנו בידך מחיה וממותת
לברית הבט ואל תפן לייצר

כי הנה כגרזן ביד הקרש
ברצותו דבק לאור וברצותו פרש
כן אנחנו בידך תומך עני ורש
לברית הבט ואל תפן לייצר

כי הנה כהגה ביד המלח
ברצותו אוהז וברצותו שלח
כן אנחנו בידך אל טוב וסלח
לברית הבט ואל תפן לייצר

הניגון היה מזומר בחב"ד ללא מילים.
תחילה התאים לו עמנואל הרוסי את מילות "שכב בני" (1929) ורק עשרות שנים
מאוחר (יותר כנראה בשנות ה-60 של המאה ה-20) הותאמו לו בחב"ד מילות
"כי הנה כחומר".

ונתנה תוקף

ונתנה תקף קדשת היום, כי הוא נורא ואים.
ובו תנשא מלכותך, ויכון בחסד כסאך,
ותשב עליו באמת.
אמת כי אתה הוא דיין ומוכיח ויודע ועד,
וכותב וחותם וסופר ומונה,
ותזכר כל הנשכחות, ותפתח את ספר הזכרונות,
ומאליו יקרא, וחותם יד כל אדם בו.
ובשופר גדול יתקע וקול דממה דקה ישמע.
ומלאכים יחפזון, וחיל ורעה יאחזון,
ויאמרו: הנה יום הדין לפקד על צבא-מרום בדין.
כי לא יזכו בעיניך בדין.
וכל באי-עולם יעברון לפניך כבני-מרון.
כבגרת רועה עדרו, מעביר צאנו תחת שבטו,
כן תעביר ותספר ותמנה ותפקד נפש כל חי.
ותחתך קצבה לכל בריה. ותכתב את גזר דינם.
בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמו:
כמה יעברון וכמה יבראון, מי יחיה. ומי ימות,
מי בקצו ומי לא בקצו, מי במים ומי באש,
מי בחרב ומי בחיה, מי ברעש ומי במגפה, מי ינוח ומי ינוע,
מי ישקט ומי יטרף, מי ישלו ומי יתיסר,
מי ירום ומי ישפל, מי יעשר ומי יעני.
ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה.
אמת כי אתה הוא יוצרם, ואתה יודע יצרם, כי הם בשר ודם.
אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, בנפשו יביא לחמו.
משול כחרס הנשבר, כחציר יבש וכציץ נוכל, וכצל עובר,
וכענן כלה, וכרוח נושבת, וכאבק פורח, וכחלום יעוף.
ואתה הוא מלך, אל חי וקיים.

מעשה ברבי אמנון שחי בימי הביניים בעיר מגנצא בגרמניה והיה גדול הדור. החלו ההגמון והשרים של אותה עיר מבקשים ממנו שימיר את דתו, הפצירו בו ללא הרף.

יום אחד, כשלא יכול היה יותר לעמוד בלחצם, ביקש להסירם מפניו ואמר: "תנו לי זמן שלושה ימים ואשיבכם דבר". ברגע שיצאו מילים אלו מפיו – הבין עד כמה שגה וחטא. האם יש בכלל אפשרות כזו?!

ויצום, ויתפלל ויבכה. למועד שלושה ימים – לא התייצב רבי אמנון בפני ההגמון. שלח ההגמון חיילים להביאו. לשאלת ההגמון – מדוע לא הגיע למועד, השיב רבי אמנון וביקש כי יכרתו את לשונו על כי אמרה את המשפט הנורא: "תנו לי זמן שלושת ימים".

ויען ההגמון ויאמר: "לא הלשון תיכרת, אלא הרגלים אשר לא באו במועד! והידיים שסרבו לסמן את הצלב".

ויכרתו את ידיו ואת רגליו של אמנון.

אותו יום – ערב ראש השנה היה. ובראש השנה בשעת קדושה של מוסף, ביקש רבי אמנון והעלוהו כרות ידיים ורגליים לבימה, אצל ארון הקודש ושם קרא את התפילה הנפלאה: "ונתנה תוקף קדושת היום".

בסיימו התפילה – יצאה נשמתו בטהרה.

הסיפור שלעיל (המופיע בספר אור זרוע, הלכות ראש השנה), קיבל משנה תוקף במאה ה-20: המלחין יאיר רוזנבלום הגיע לקיבוץ בית השיטה, אשר איבד 11 מבניו במלחמת יום כיפור, וחיבר במקום לחן משלו לפיוט העתיק. החיבור בין אימת ימי הביניים לאימת המלחמה יצר את העיבוד הנוכחי לפיוט, הנאמר עד היום בבתי הכנסת בתפילת מוסף של ראש השנה ויום כיפור.

כתיבתו של הפיוט היתה כנראה ע"י הפייטן הקדום ינאי שפעל במאה השישית בארץ ישראל או בידי פייטן בן זמנו.

לאה גולדברג

תהילים קי"ח, כ"ח
אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדֶךָ
אֱלֹהֵי אֲרוֹמְךָ

לְמַדְנֵי אֱלֹהֵי, בְּרַף וְהַתְּפִלָּה
עַל-סוּד עֲלֵה קָמַל, עַל-נְגִי פְרֵי בְּשֵׁל
עַל הַחֲרוֹת הַזֹּאת לְרֵאוֹת, לְחוֹשׁ, לְנֶשֶׁם,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְּשֵׁל.
לְמַד אֶת-שְׁפָתוֹתַי בְּרִכָּה וְשִׁיר-הַלֵּל
בְּהַתְּחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם-בְּקָר וְעִם-לֵיל
לְבַל יְהִי יוֹמֵי הַיּוֹם - כְּתִמּוּל שְׁלֹשׁוֹם
לְבַל יְהִי עֲלֵי יוֹמֵי - הַרְגָּל.

▪ משנה מסכת אבות פרק ב משנה ט'

רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי...
אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהִי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבֹק בָּהּ הָאָדָם -
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: עֵין טוֹבָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חֵבֵר טוֹב.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: שָׁכֵן טוֹב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָרוּאָה אֶת הַנוֹלָד.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֵב טוֹב.

▪ תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נג/ב

אמר רבי יהושע בן חנניה: מימי לא נצחני אדם חוץ מ[...] ותינוקות...
...תינוקות מאי היא: פעם אחת הייתי מהלך בדרך והיתה דרך עוברת
בשדה והייתי מהלך בה.
אמרה לי תינוקת אחת: רבי לא שדה היא זו?
אמרתי לה: לא דרך כבושה היא?
אמרה לי: ליסטים כמותך כבשוה.

▪ משנה מסכת יומא פרק ח הלכה ט

הַאוֹמֵר, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אֵין מְסַפִּיקוּן בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה. אֶחָטָא וְיּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, אֵין יּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר.
עֲבֵרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמָקוֹם, יּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר.
עֲבֵרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְחֵבֵרוֹ, אֵין יּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר,
עַד שֶׁיִּרְצָה אֶת חֵבֵרוֹ.

▪ תלמוד בבלי מסכת יומא דף פז/א – פז/ב

רבי ירמיה, היה לו דבר לר' אבא עליו.
הלך [ר' ירמיה] ישב על מפתן ביתו של ר' אבא.
בזמן ששפכה אמתו מים,
ניתז קילוח המים על ראשו.
אמר: עשאוני כאשפה.
קרא על עצמו: "מאשפות ירים אביון".
שמע רבי אבא ויצא לפניו.
אמר לו: עכשיו צריך אני לצאת ולפייס אותך.

רב היה מקריא את הפרשה לפני רבי.
נכנס ובא רבי חייא.
חזר לתחילתה.
נכנס בר קפרא.
חזר לתחילתה.
נכנס רבי שמעון בן רבי.
חזר לתחילתה.
בא רבי חנינא בן רבי חמא.
אמר: כל פעם נחזור ונלך?!
לא חזר.
הקפיד עליו רבי חנינא.
הלך רב אצלו שלושה עשר ערבי ימי כיפורים
ולא התפייס.

מרשה פאלק וידוי

עמדו על דרכים וראו - ושאלו לנתבות עולם
אי זה דרך הטוב, ולכו בה - - ומצאו מרגוע לנפשכם.
(ירמיה ו, טז)

במראת עינינו
משתקף הזולת,
במראת עיני הזולת
נגלים פנינו.
נביט פנימה, נראה
איך הכאבנו,
איך לן הכאב
גם בפצע קטן.
נשאל ענה
לבקש סליחה,
נמצא מרגוע
לנפשנו.

מתוך תפילת עמידה בעשרת ימי תשובה:

זְכַרְנוּ לְחַיִּים. מְלַךְ חַפִּיץ בַּחַיִּים.
וְכַתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

רבקה מרים

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים
אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁבַעֲצָם אֵינָם
וְאֶת הָאָדָמָה שְׁרוּצָה בָּם לְגַעַת,
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים חוֹטִים מְתוּחִים בִּינֵיהֶם
בֵּין שָׁמַיִם שְׁבַעֲצָם אֵינָם
וּבֵין הָאָדָמָה הַמְּשׁוּעֵת.
וְאֶת הָאָדָם הוּא יָצַר
שְׁהָאִישׁ הוּא תְּפִלָּה וְהוּא חוֹט נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁאֵינָנו
בְּמַגַּע שֶׁל רֶךְ וְדַקּוֹת.

תהלים לד, יג-טו

מִי הָאִישׁ הַחֶפֶץ חַיִּים אֶהֱב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב:
נִצַּר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מְרָמָה:
סוּר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְּפֵהוּ:

שני שושנים

מילים: יעקב אורלב

לחן: מרדכי זעירא

אָשיר לָךְ שִׁיר עֲתִיק, נוֹשׁוּן,
אָשיר לָךְ זָמֵר עַל שׁוֹשׁוּן,
הָיָה הָיוּ לִפְנֵי שָׁנִים
שָׁנֵי שׁוֹשָׁנִים, שָׁנֵי שׁוֹשָׁנִים.
הָיָה זֶה כָּבֵר, רְחוֹק הַיּוֹם,
אֶחָד לָבוֹן, שָׁנֵי אָדָם.

בְּנֵי-גֹן-אֶחָד, כְּשָׁנֵי אַחִים,
צִמְחוּ עֲלֶיהָ, צִמְחוּ חוֹחִים,
עַתָּה בָּא הַבְּקָר צָחוּר גֶּוֹן
פָּקַח עֵינָיִם הַלָּבוֹן.
וְעָרַב בָּא וְרַד הַיּוֹם
עֲצָם עֵינָיִם הָאָדָם.

וּבְלִילוֹת וּבְלִילוֹת
נָשְׁבוּ רוּחוֹת בָּם קְלִילוֹת.
כֹּה לְבָלְבוֹ עַד בָּאָה יָד,
יָד שְׁקִטָּה שׁוֹשׁוּן אֶחָד,
וְאִין יוֹדֵעַ עַד הַיּוֹם –
אֶת הַלָּבוֹן אוֹ הָאָדָם.

וְרַק יוֹדְעִים כִּי הַנוֹתֵר
לְבוֹ נִשְׁבֵּר, לְבוֹ נִשְׁבֵּר,
הָיָה הָיוּ לִפְנֵי שָׁנִים
שָׁנֵי שׁוֹשָׁנִים, שָׁנֵי שׁוֹשָׁנִים.
הָיָה זֶה כָּבֵר, רְחוֹק הַיּוֹם,
אֶחָד לָבוֹן, שָׁנֵי אָדָם.

צל ומי באר

מילים: יורם טהרלב

לחן: לוי שער

בְּמִדְרוֹן מַעַל הַנְּאֻדֵי
עַץ הַשְּׂקֵדִיָּה פּוֹרַח
בְּאֹוִיר נִיחוּחַ הַדְּסִים
זֶה הַזְּמַן לִפְנֵי הַקִּיץ
שְׁעָרָיו הַלֵּב פּוֹתַח
וְתַמִּיד בְּרוּכִים הַנִּכְנָסִים.

בְּיָמִים אֲשֶׁר כָּאֵלֶּה
מְחַכִּים עַד בּוֹא הַלֵּיל
מְחַכִּים לְצַעְדִים קְרָבִים
לֹא סוֹגְרִים אֶת הַבְּרִיחַ
לֹא עוֹצְמִים אֶת הָעֵינָיִם
בְּיָמִים כָּאֵלֶּה מְקַשְׁבִים.

מִי שָׁרְעַב יִמְצָא אֶצְלָנוּ פֶת שֶׁל לָחֶם
מִי שְׁעֵיף יִמְצָא פֶה צֶל וּמִי בְּאֵר
מִי שְׁסִכְתּוֹ נוֹפֶלֶת
חֶרֶשׁ יִכְנַס בְּדָלֶת
חֶרֶשׁ יִכְנַס וְעַד עוֹלָם יוּכַל לְהִשָּׂאֵר.

מִי שָׁרְעַב יִמְצָא אֶצְלָנוּ פֶת שֶׁל לָחֶם
מִי שְׁעֵיף יִמְצָא פֶה צֶל וּמִי בְּאֵר
מִי שְׁסִכְתּוֹ נוֹפֶלֶת
חֶרֶשׁ יִכְנַס בְּדָלֶת
וְתַמִּיד יוּכַל לְהִשָּׂאֵר.

זֶה הַבֵּית שְׁבַנֵינוּ
זֶה הָאֵרֶן שְׁנֻטְעָנוּ
זֶה הַשְּׁבִיל וְזוֹהֵי הַבְּאֵר
מִי שְׁבָא לָפֶה אַחִינוּ
מִי שְׁבָא יִסַּב אֶתְנוּ
וְהַשְּׁעָר שׁוֹב לֹא יִסְגֵר.

נחמה

מילים: רחל שפירא
לחן: נורית הירש

וְלְכַאֲוָרָה עֶסְקָנוּ בְּשִׁלְנוּ
רַק בְּשִׁלְנוּ
בְּלִי לְבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת וּנְצוּרוֹת.
שְׁלֹוּה מוּפְרָת
וּכְבֵּר אַחֲרָת
וְאִין טַעַם לְכִסּוֹת
כִּי בַפֶּתַח נִכְנָסוֹת -
הַתְּמוּרוֹת.

מִי שֶׁצָּמָא לְכָל מַחְוָה שֶׁל חֶסֶד,
אֲזַנּוּ תוֹפְסֵת -
אִיךְ הַקְּרִיאוֹת חוֹצוֹת אֶת הַרְחוֹב
שׁוֹאֵל עֲדִין
שׁוֹאֵל מֵאִין
כֵּן, מֵאִין כּוֹחוֹת לְשָׂאב.

זֶה בְּזוּ נְבִיט
וְנִתְמָה שְׁנִית
אִם רְאִינוּ נִכּוֹנָה
לְפַעֲמִים אֲנִי
לְפַעֲמִים אַתָּה
כֹּה זְקוּקִים לְנַחֲמָה.

מִי שֶׁחָוָה אֶת בְּעֵרַת הַקִּיץ,
לְבוּ לְבִית
וּפְנֵי הַנוֹף רְאִי לְחֶרְדוֹתָיו.
אֶת מִי יִשְׁבִּיעַ
אֶת מִי יִרְגִיעַ
וְעַל מָה יִתְפַּלֵּל עַד הַסֵּתוּ.

זֶה בְּזוּ נְבִיט...

שיר תשרי

מילים: רחל שפירא
לחן: דני עמיהוד

הַשְּׂמִים מְשִׁתְּנִים
לְעֵינֵי הַחֶקְלָאִים.
הַשְּׂכָנִים מְתַכּוֹנְנִים
לְיָמִים הַנוֹרָאִים.

מִיֶּשֶׁהוּ חוֹשֵׁב עֲלֶיךָ
וְרוֹשֵׁם אֶת מַעֲשֶׂיךָ.
בּוֹא הַבֵּיתָה בְּמַהְרָה
עִם הַרוּחַ הַקְּרִיָּה

מִנְדְּרִינוֹת מְבַשְׂלוֹת
בְּפֶרֶדֶס בְּמוֹעֵדוֹ.
הַמּוֹרוֹת מְשִׁתְּעֵלוֹת
וְהוֹלְכוֹת לִישׁוֹן מְקַדָּם.

כָּבֵר רְאִיתִי נְחִלְיָאֵלִי
וְאוֹלֵי זֶה רַק נִדְמָה לִי
עוֹד חֲמָסִין נִשְׁבֵּר אֶתְמוֹל
גַּם הַחֶפֶשׁ הַגְּדוֹל

מָה יִקְרָה וּמָה יִחְלֶף?
שׁוֹאֵלִים הַכְּתָבִים,
כָּשֶׁלְאָרְךָ כְּבִישׁ הַחוּף
מִתְיַצְּבִים הַחֲצָבִים.

מָה בְּעֵתוֹנֵי הָעָרֵב
מִבְּשֶׁרֶת הַכּוֹתֶרֶת?
בּוֹא הַבֵּיתָה בְּמַהְרָה
עִם הַרוּחַ הַקְּרִיָּה.

